Gemeente Zandvoort

ZIN IN KUNST EN CULTUUR: ZIN IN ZANDVOORT!

Beleidsvisie kunst en cultuur Zandvoort
2010-2020

Vastgesteld door de gemeenteraad van Zandvoort	: d.d.
Gepubliceerd in de Zandvoortse Courant	: d.d.
Inwerkingtreding	: d.d.

Registratienr: 2009/07/3649

Gemeente Zandvoort

Telefoon: 023-5740100
Fax: 023-5713724
E-mail: info@zandvoort.nl
Internet: www.zandvoort.nl
Postadres: Postbus 2
2040 AA Zandvoort
Bezoekadres: Swaluëstraat 2
Zandvoort
Bankrekening: 28.50.10.034

Registratienr: 2009/07/3649
Datum: 21 juli 2009

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

Zandvoort kent van oudsher een sterke kunst en cultuur traditie. Kunstenaars zijn in alle tijden geïnspireerd geraakt door ons dorp en de omringende natuurlijke omgeving. In de ontwikkeling van vissersdorp naar badplaats heeft cultuur steeds meer aandacht gekregen. Voor badgasten en dagtoeristen moet er ook wat te beleven zijn in het dorp. In de loop der jaren is er ook voor en door de eigen inwoners veel gebeurd op het gebied van kunst en cultuur. In de verenigingen, in het museum, op de scholen, in de wijk, op het strand. In de vorm van historische filmavonden, een atelierroute, historisch toneelvoorstellingen, een kunstbiënnale etc. etc.
Zoveel initiatieven en activiteiten er worden ontplooid, zoveel subsidies als er jaarlijks door de gemeente worden toegekend, zo weinig is er de afgelopen decennia door de gemeente aan beleid ontwikkeld over kunst en cultuur. Tijdens deze bestuursperiode is het er dan van gekomen: in een duidelijk overzicht wordt een kader geschetst waar we in Zandvoort naar toe moeten waar het gaat om kunst en cultuur.

Het beleid is tot stand gekomen in goede samenspraak met iedereen en alle instellingen die op dit terrein iets hebben willen inbrengen. De bereidheidwilligheid om hieraan medewerking te verlenen was bijzonder groot en vormt een goede weerspiegeling van de betrokkenheid bij dit beleidsveld. Alle gesprekspartners wil ik daarvoor zeer dankzeggen. Een laatste woord van dank richt ik aan de Provincie Noord-Holland die de ontwikkeling van het voor u liggende beleid financieel heeft willen ondersteunen.

Tenslotte wil ik de hoop uitspreken dat het voorliggende document gedurende een decennium voor het Zandvoortse kunst- en cultuurbeleid een richtinggevend kader mag vormen, maar in die periode vooral ook levend blijft. Kunst en cultuur behoren per definitie levend, ontwikkelend en vernieuwend te zijn. Laat dit beleid dat vooral ondersteunen!

Gert Toonen, wethouder cultuur.

1 INLEIDING

1.1 VOORAF

Dit is de eerste beleidsvisie van de gemeente Zandvoort op het gebied van kunst en cultuur. Kunst en cultuur nemen al lange tijd een belangrijke plaats in de Zandvoortse gemeenschap in. Zandvoort heeft een rijke culturele traditie, met een groot aantal actieve amateurs, cultuurhistorische verenigingen, een stevige culturele infrastructuur en veel evenementen en activiteiten. De gemeente vindt cultuur belangrijk voor haar burgers en voor de toekomst van de badplaats. Ze stimuleert en faciliteert allerlei culturele initiatieven, maar deed dat tot nu toe vooral ad hoc, zonder dat daar een duidelijk beleidskader voor aanwezig was. Met deze nota wil de gemeente een koers neerzetten voor de middellange termijn, die het mogelijk maakt haar aandacht én de daarbij behorende middelen voor kunst en cultuur gerichter en meer effectief te kunnen inzetten. Voor de organisaties en personen die cultuur in Zandvoort een warm hart toedragen en daarin actief zijn, geeft de visie een goed vertrekpunt om activiteiten op te baseren. Hierdoor ontstaat meer samenhang tussen al die verschillende activiteiten.

1.2 JAARLIJKS ACTIEPROGRAMMA

De visie vormt het richtsnoer voor de periode 2010-2020. Dat is een lange periode, waarin zich ontwikkelingen zullen voordoen die nu nog niet te overzien zijn. Ook over de financiële mogelijkheden vallen niet over zo'n lange periode uitspraken te doen. Daarom zal er jaarlijks in het eerste kwartaal een actieprogramma met terugblik op het afgelopen jaar worden opgesteld, dat aansluit bij deze visie, de prioriteiten van het college en de gemeentebegroting. Kunst en cultuur worden op grond van deze visie een onderwerp van structurele aandacht binnen de gemeente. Voor het eerste jaar, 2010, is een actieprogramma opgenomen in deze nota.

1.3 PROCES VAN TOTSTANDKOMING

De gemeente heeft een extern bureau opdracht gegeven een cultuurvisie op te stellen, in nauwe samenspraak met alle betrokken partijen. In april en mei 2009 heeft de externe adviseur een groot aantal direct betrokkenen bij het cultuurbeleid in Zandvoort geïnterviewd. Hun inbreng was zeer waardevol. Een eerste analyse van deze gesprekken werd besproken met de wethouder voor Cultuur. Op basis daarvan is een *Bouwstenennotitie* opgesteld voor de cultuurvisie waarin de doelen van de gemeente, de speerpunten en mogelijke activiteiten stonden beschreven. Hierover is intensief van gedachten gewisseld tijdens een discussiebijeenkomst met het veld, externe deskundigen, vertegenwoordigers van de gemeente en van de politiek op 25 juni 2009. De opbrengst van die discussie is bij de opstelling van de beleidsvisie betrokken. De visie is dus gebaseerd op de inbreng van veel betrokkenen en geïnteresseerden.

Nadat deze visie voorlopig is vastgesteld door het College van B&W zal de gebruikelijke inspraakprocedure worden gevolgd. Na de zomer zal de visie worden besproken in de commissie Projecten en Thema's en vervolgens vastgesteld door de Gemeenteraad.

Met deze nota is het cultuurbeleid niet af. Integendeel, het begint pas. Veel ideeën in de visie zullen verder uitgewerkt moeten worden. Dat zal gebeuren onder regie van de gemeente in nauwe samenspraak met het culturele veld. Voor de gemeente betekent de nota een intensivering van haar regiefunctie. De uitwerking van de nota zal een vervolg krijgen in het jaarlijkse actieprogramma.

1.4 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 beschrijft de context van het beleid, van de gemeente, de provincie en de rijksoverheid.
Hoofdstuk 3 geeft in kort bestek een beeld van Zandvoort vroeger en nu.
Hoofdstuk 4 beschrijft de kenmerken van de cultuur van Zandvoort, en geeft een overzicht van de gemeentelijke bijdrage aan cultuur.
Hoofdstuk 5 beschrijft de uitgangspunten voor het beleid.
In Hoofdstuk 6 komen de plannen voor de toekomst aan de orde.
In Hoofdstuk 7 wordt het financiële kader beschreven.
Hoofdstuk 8 biedt een overzicht van de acties die uit de visie voortvloeien.

Bijlage 1: Overzicht van de culturele infrastructuur: organisaties en activiteiten.
Bijlage 2: Overzicht sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen van de cultuur in Zandvoort.
Bijlage 3: Lijst van gesprekspartners.

2 DE BELEIDSCONTEXT

2.1 DE GEMEENTE ZANDVOORT

Zoals gezegd heeft de gemeente tot nu toe geen beleid geformuleerd op het gebied van kunst en cultuur. Toch zijn er diverse gemeentelijke nota's en documenten die voor deze visie van belang zijn. Ze worden hieronder kort beschreven.

Zandvoorts Museum: meer dan een museum
In 2005/2006 werd de positie en het profiel van het Zandvoorts Museum door de gemeente grondig onder de loep genomen. Het resultaat was de nota: *Zandvoorts Museum: meer dan een museum*. De nota werd vastgesteld in de gemeenteraad op 21 februari 2006. De nota bevatte een beschrijving van de collecties en een aantal scenario's, opgesteld op basis van gesprekken met diverse belanghebbenden. Het scenario dat werd gekozen ging ervan uit dat het museum niet verzelfstandigd zou worden, maar onderdeel zou blijven van de gemeentelijke organisatie. Door plaatselijke en regionale samenwerking zou het museum moeten komen tot een attractief, recreatief en leerzaam aanbod van het culturele erfgoed van Zandvoort, vanuit historisch maar ook eigentijds perspectief.

Collegeplan 2006-2010
In het *collegeplan 2006-2010* zijn voor cultuur de volgende doelstellingen opgenomen:

a) Uitvoering geven aan de nota *Zandvoorts Museum, meer dan een museum* ;

b) Onderzoek verrichten naar de mogelijkheid om de functie van het museum te combineren met andere maatschappelijke initiatieven, zonodig te realiseren door middel van aanpassing of uitbreiding van de huisvesting;

c) Activiteiten, evenementen en initiatieven op cultureel terrein worden maximaal gestimuleerd en gefaciliteerd. Streven is om deze activiteiten zoveel mogelijk op het Gasthuisplein en in samenwerking met het Zandvoorts Museum te laten plaatsvinden;

d) De openbare bibliotheek is een belangrijke maatschappelijke voorziening en de betrokkenheid van inwoners dient te worden vergroot;

e) In samenwerking met de stichting Beeldend Kunstenaars Zandvoort formuleren van een kunstbeleid;

f) In samenwerking met diverse organisaties op cultureel gebied formuleren van en cultuurbeleid.

Met deze beleidsvisie zijn doelstellingen e) en f) ingelost. Aan de meeste overige doelstellingen wordt in deze beleidsvisie uitwerking gegeven.

Een wervend kunst- en cultuurbeleid voor Zandvoort
Advies van de werkgroep Cultuur (januari 2007)
Eveneens in 2006 onderzocht een ad hoc werkgroep Cultuur[1] op verzoek van de toenmalige burgemeester Van der Heijden – ter gelegenheid van zijn naderend afscheid- het probleem van de vergrijzende Zandvoortse cultuur. Dat leidde tot een kort en krachtig advies aan de gemeente, dat in januari 2007 aan het College werd aangeboden. In het advies werden

[1] In de werkgroep hadden zitting Paul Olieslagers (toneelvereniging Hildering), Leo Sanders (New Wave), Renz Koning (Pluspunt), Ini Simmelink (Bibliotheek Zandvoort) en Margreet Ras (Beeldend Kunstenaars Zandvoort) Als extern adviseur schoof Carla Voorendonk (KNCH) enkele keren aan.

speerpunten voor het beleid beschreven. Daaraan verbonden werden concrete actiepunten opgevoerd. Als voornaamste conclusie stelde het advies dat gestreefd moet worden "*naar het realiseren van een duidelijk beleidskader voor kunst en cultuur in Zandvoort, waarbij het stimuleren van participatie door met name jongeren aan Zandvoortse kunst en cultuur en het initiëren van culturele samenwerkingsverbanden de uitgangspunten zijn*". Hoewel het advies geen vervolg heeft gekregen in de vorm van gemeentelijke besluitvorming, zijn de aanbevelingen bij het ontwikkelen van deze beleidsvisie betrokken en is met de vertegenwoordigers van de werkgroep gesproken.

Koersnotitie Structuurvisie: Parel aan de Zee+ (2008)
Zandvoort werkt aan een structuurvisie omdat de bestaande structuurschets uit 1996, gedateerd is. De nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (2008) stelt een structuurvisie voor elke gemeente verplicht. De structuurvisie geeft aan hoe de gemeente zich op de langere termijn gaat ontwikkelen.
Als eerste stap naar een structuurvisie heeft Zandvoort een *Koersnotitie* en vervolgens een *dialoognotitie* uitgebracht.
In de koersnotitie is naast een analyse van het huidige dorp een sterkte/zwakte analyse opgenomen die het resultaat vormt van overleggen met bewoners, andere belanghebbenden en politiek. Als *sterke* punten worden onder meer genoemd: het cultureel leven en het organiserend vermogen van de bevolking; als *zwak* het ontbreken van een heldere identiteit, de beperkte aansluiting op de omliggende natuur en de monocultuur (weersafhankelijk toerisme). Als kansen worden genoemd: benutten van de aanwezige bunkers, meer evenementen en culturele activiteiten, het uitbaten van authenticiteit.

In de dialoognotitie zijn vier scenario's beschreven. Op basis van de dialoognotitie is een brede discussie met bewoners, andere belanghebbenden en politiek gevoerd. Zowel de bewoners, belanghebbenden als politiek hebben gekozen voor het scenario *Parel aan de zee plus*. Dit is een toeristisch scenario, waarbij wordt ingezet op de landschappelijke ligging, authenticiteit van het dorp en een goede balans tussen wonen en toerisme. Historische locaties als vissersdorp en centrum worden de toeristische trekpleister. Door thematisering onderscheidt Zandvoort zich van andere badplaatsen. Het historische karakter van het dorp wordt ondersteund door de organisatie van kleinschalige evenementen die verwijzen naar het verleden van Zandvoort. Ook voor het cultuurbeleid is dit scenario een relevant gegeven.

De structuurvisie zal naar verwachting eind 2009 gereed zijn.

Nota Cultuurhistorie (2009)
In *beleidsnota Cultuurhistorie* zet de gemeente uiteen dat zij zorgvuldig wil omgaan met cultuurhistorische waarden en deze waarden meer als inspiratiebron in wil zetten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De nota heeft betrekking op monumenten boven en onder de grond, zoals gemeentelijke- en rijksmonumenten en archeologische vindplaatsen. Voor de nota zijn de waarden in kaart gebracht en worden instrumenten aangedragen om ermee om te gaan. De nota heeft het ook over de bewustwording van de cultuurhistorie van Zandvoort en heeft daardoor raakvlakken met onderdelen van deze beleidsvisie. De nota ligt op dit moment ter visie en zal in de loop van het jaar worden vastgesteld.

"Zandvoort, meer dan strand alleen"[2]
Een bijzondere bijdrage aan deze cultuurvisie leverde tot slot een onderzoek dat in 1997 is uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen. In dit interdisciplinaire onderzoek naar een mogelijk cultuurbeleid in Zandvoort worden analyses gemaakt en aanbevelingen gedaan die nog steeds volop actueel zijn en waarvan dankbaar gebruik is gemaakt.

2.2 DE PROVINCIE NH

De provincie Noord Holland is voor Zandvoort een belangrijke partner in het cultuurbeleid. Op dit moment geldt voor het provinciale beleid de nota *Cultuur op de kaart,* die loopt van 2009 tot en met 2012.

In de kadernota staan drie speerpunten genoemd: *Levend Verleden* (het behouden en promoten van Noord-Hollands erfgoed, *Genieten en Meedoen* (meer bewoners actief en passief laten deelnemen aan cultuur) en *Mooi Noord-Holland* (versterken van de ruimtelijke kwaliteit in Noord-Holland door de inzet van culturele en cultuurhistorische waarden). Hierop zijn zes uitvoeringsprogramma's en diverse subsidieregelingen gebaseerd.

Deze beleidsvisie sluit thematisch aan op de speerpunten van de provincie. Bij de uitwerking van de speerpunten zal in overleg met Kunst en Cultuur NH en Cultureel Erfgoed NH nagegaan moeten worden bij welke provinciale programma's en daarbij horende subsidieregelingen Zandvoort aansluiting kan vinden. De provincie geeft verder aan zich te bezinnen op de (educatieve) ondersteuningsstructuur voor cultuur in de provincie. Bij het schrijven van deze visie was nog niet duidelijk welke kant dat opgaat, zodat vooralsnog wordt uitgegaan van de bestaande situatie.

2.3 RIJKSOVERHEID EN LANDELIJKE FONDSEN

Het rijk heeft in 2007 de nieuwe nota *Kunst van leven* uitgebracht. In deze nota geeft het rijk aan zich voor de subsidiering te willen beperken tot een basisinfrastructuur van instellingen, waaronder de fondsen op het gebied van cultuur. Voor alle partijen die daartoe niet horen wordt verwezen naar fondsen, waaronder het nieuwe fonds Podiumkunsten+ en het programmafonds Cultuurparticipatie. In het laatste fonds komen de geldstromen samen van Cultuur en School, Amateurkunst en Volkscultuur. Het *Actieplan Cultuurbereik* is per 1 januari 2009 afgelopen en krijgt een vervolg in dit nieuwe programmafonds Cultuurparticipatie, dat ook openstaat voor provincies en gemeenten. Het fonds kent subsidieregelingen op het gebied van cultuureducatie, amateurkunst en volkscultuur. Bovendien gaat het twee stimuleringsprogramma's uitvoeren: één gericht op muziek op school, en één gericht op het versterken van de samenwerking tussen professionals en amateurs. Kleinere gemeenten, zoals Zandvoort, dienen hun beroep op dit fonds te laten lopen via de provincie. Medio 2009 stelt de provincie de nieuwe subsidieregeling vast. Wij zullen op basis van onze plannen op het gebied van cultuureducatie en amateurkunst nagaan voor welke zaken onze gemeente -via de provincie- een beroep kan doen op dit fonds.

---

[2] Zandvoort, meer dan strand alleen. Een wetenschappelijk onderzoek naar een mogelijk cultuurbeleid in Zandvoort. Onderzoeksgroep Beleid en Management Rijksuniversiteit Groningen/Drs M.A.W Verberk, Groningen 1997.

3 ZANDVOORT IN BEELD

Cultuur en identiteit zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Voor het cultuurbeleid is de identiteit van de gemeente daarom uitgangspunt. Die identiteit is gevormd vanuit het verleden en ontwikkelt zich voortdurend. Daarom geeft deze nota kort aandacht aan Zandvoorts verleden en heden.

3.1 ZANDVOORT VROEGER

Zandvoort heeft een bijzondere geschiedenis. Tot anderhalve eeuw geleden was Zandvoort een klein en arm vissersdorp. Van de vroegste geschiedenis van Zandvoort is weinig bekend. Waarschijnlijk vestigden zich in de elfde en twaalfde eeuw vissers in dorpsgemeenschappen aan de kust. Dat gebeurde bij doorwaadbare plaatsen waar men tussen de duinen door de kust kon bereiken: de zogenaamde “voorde’s”. Zandvoort ontstond aan zo’n voorde. Zandvoort, of *Santvoerde* zoals het toen heette, bestond aanvankelijk uit een paar straten, of zandpaden, waarlangs de bebouwing zich ontwikkelde. Eeuwenlang was visserij het hoofdmiddel van bestaan. Er was geen haven, daarom moest men platte bomschuiten gebruiken die op het strand getrokken konden worden. De verbinding met het achterland was lange tijd moeilijk door de geïsoleerde ligging van het dorp. De Franse periode aan het eind van de 18de eeuw was desastreus voor de visserij. Door de oorlog tussen Frankrijk en Engeland werd de visserij belemmerd en in 1795 zelfs verboden.
Eind achttiende eeuw ontdekte men, eerst in Engeland, de heilzame werking van zeebaden voor de gezondheid. Langs de Engelse zuidkust ontwikkelden zich badplaatsen. In de eerste helft van de 19de eeuw sloeg de badkoorts over naar Nederland en ontstond het idee bij een aantal Haarlemse notabelen om – na Scheveningen- ook van Zandvoort een badplaats te maken. Er werd een Groot Badhuis gebouwd en een weg aangelegd tussen Heemstede en Zandvoort (de Zandvoortselaan). De ontwikkeling van de badplaats Nieuw Zandvoort, noordelijk van het oude dorp, ging snel. Rond 1880 werd het spoor naar Haarlem aangelegd, in 1899 gevolgd door de electrische (blauwe) tram. Zandvoort werd een mooie en luxe badplaats, met langs de kust imponerende hotels en villa’s, een overdekte passage naar het strand, straten met de voor een badplaats typische verandawoningen naast de oude kern met schilderachtige vissershuisjes. In de tweede helft van de 19de eeuw werd Zandvoort dikwijls op de doek vastgelegd door schilders als Max Lieberman en Jozef Israels. Bij de vorstelijke gasten hoorde Keizerin Sissi, die er kwam er kuren in 1884 en 1885. Haar borstbeeld aan de boulevard herinnert daaraan. Vooral veel Duitsers bezochten Zandvoort. Toerisme werd de belangrijkste inkomstenbron, en veel Zandvoorters werkten in het badtoerisme, als kamermeisje of strandhulp.
De oorlog maakte abrupt een eind aan deze periode van bloei. Voor de aanleg van de Atlantikwall sloopte de bezetter de bebouwing langs de kust, en evacueerde vrijwel het gehele dorp. In de duinen werden als onderdeel van de kustbescherming tientallen bunkers aangelegd. Na de oorlog werd Zandvoort herbouwd, en ontwikkelde het dorp zich opnieuw tot een populaire badplaats. Sinds de jaren ‘60 werden nieuwe woonwijken gebouwd zoals Nieuw Noord. De samenhang tussen de verschillende delen van het dorp is beperkt en het oorspronkelijke beeld van Zandvoort aan de boulevard is sterk aangetast. Toch zijn er nog tal van historische resten; zoals de hoofdstructuur van het dorp, de vissershuisjes en de verandawoningen.

3.2 ZANDVOORT NU

Zandvoort is met 16.616 inwoners (CBS 31-12-2008) een kleine gemeente en bestaat uit de kernen Zandvoort en Bentveld, elk met een eigen karakter. Het villadorp Bentveld is ontstaan uit de heerlijkheid Groot Bentveld met zijn vele buitenplaatsen en landgoederen.

Zandvoort is bovenal badplaats. In het hoogseizoen bezoeken grote aantallen toeristen het dorp, vooral dagtoeristen. Het voorzieningenniveau van het dorp is daardoor veel hoger dan in een gemeente van vergelijkbare omvang: het dorp beschikt over hotels en pensions, winkels met een zondagse openstelling, uitgaansgelegenheden waaronder een casino en horeca. Het is daarmee een echt"ondernemers"dorp. Zandvoort heeft ook goede voorzieningen op het gebied van welzijn en onderwijs.
Jaarlijks bezoeken ca 4 mln mensen het dorp, vooral voor zee en strand. Ze brengen met elkaar jaarlijks ca 140 mln aan bestedingen op. De helft van de arbeidsplaatsen is verbonden aan de toeristische sector. Op toeristisch gebied is de gemeente bezig met een inhaalslag. Het VVV heeft daarin een spilpositie. Belangrijke doelen zijn het bevorderen van "jaarrond"toerisme én het verbeteren van het imago van Zandvoort als badplaats. Zandvoort heeft ca 9 km strand, een oppervlakte van 33,82 km2 en wordt ingeklemd door twee natuurgebieden, het nationaal park Zuid-Kennemerland en de Amsterdamse Waterleidingduinen. Het circuit van Zandvoort is een kenmerkende voorziening voor het dorp en trekt tijdens de races een groot publiek.
Volgens de prognoses zal de bevolking van Zandvoort wat verder vergrijzen en hetzij iets krimpen hetzij iets groeien. Ondanks de relatief geïsoleerde ligging heeft Zandvoort twee toegangswegen en is daarnaast goed bereikbaar per trein en bus vanuit Haarlem (10km) en Amsterdam (30km).

4 DE CULTUUR VAN ZANDVOORT

Zandvoort is in het gelukkige bezit van een goede culturele infrastructuur. Er gebeurt ook veel op cultureel gebied. In dit hoofdstuk worden de sterke en zwakke punten samengevat. Als *bijlage 1* is een meer uitgebreide beschrijving van alle culturele voorzieningen opgenomen. Als *bijlage 2* is een sterkte-zwakte analyse in steekwoorden opgenomen.

4.1 STERKE EN ZWAKKE PUNTEN

Zandvoort is op cultureel gebied een actieve gemeente. De gemeente investeert relatief veel in cultuur, vooral in cultuureducatie en evenementen. Ook het bedrijfsleven draagt ruimhartig bij aan een aantrekkelijk cultureel klimaat. Zo heeft de stichting De Strandkorrels een bijdrage geleverd aan de realisering van de Muziekkoepel op het Gasthuisplein. De Ondernemersvereniging Zandvoort (OVZ) heeft een cultuurfonds – waarin de gemeente participeert- dat de programmering van de koepel financiert. Verder draagt het Casinofonds bij aan diverse culturele activiteiten, naast de Rotary en de Lions. Gemeente en bedrijfsleven doen dit vanuit de overtuiging dat een goed cultureel klimaat bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van de gemeente, voor de eigen inwoners én voor het toerisme. Evenementen als in het verleden *Jazz behind de beach* en nu de Kunstbiënnale en het Shantyfestival, slagen er in veel mensen op de been te brengen. Cultuur in Zandvoort is daarmee niet elitair, maar een zaak van velen; het draagvlak is groot.
De ondernemersmentaliteit maakt dat er veel mogelijk is, en dat soms initiatieven worden genomen waar men elders voor zou terugschrikken, zoals de spectaculaire voorstelling van de *Carmina Burana* aan het strand in 2000. De basisinfrastructuur van Zandvoort is goed op orde, met een bibliotheek, een muziekschool, een sociaal-cultureel centrum, een museum, een historische vereniging, een bioscoop en vele andere organisaties. Daarnaast zijn er vele amateurverenigingen, waarbij vooral de acht koren opvallen, een bloeiende toneelvereniging, de vereniging Beeldend Kunstenaars Zandvoort, de stichting Kunstcircus Zandvoort, de stichting Classic Concerts en verschillende cultuurhistorische clubs, die veelal zonder overheidssubsidie goed kunnen functioneren. Op het gebied van de cultuurhistorie is het Genootschap Oud Zandvoort een belangrijke pijler. Zandvoort heeft een hoog activiteitenniveau en op de evenementenkalender van het dorp staan maandelijks ook culturele evenementen. Alle Zandvoortse basisschoolleerlingen krijgen via het kunstmenu een degelijke introductie in kunst en cultuur. Sinds kort is daar nog extra muziekonderwijs aan toegevoegd doordat de muziekschool daarvoor aanvullend subsidie van de gemeente heeft gekregen.

Er zijn ook minder sterke kanten.

Samenwerking staat in Zandvoort niet hoog in het vaandel. Dit is wellicht de keerzijde van het zelfredzame en enigszins eigenzinnige karakter van de Zandvoortse cultuur. In het algemeen is men vooral met de eigen activiteiten bezig en denkt niet aan de meerwaarde die gezamenlijk optrekken zou kunnen hebben, zeker bezien vanuit het oogpunt van het publiek.

Een ander probleem is dat er weliswaar veel gebeurt in Zandvoort, maar dat dit niet voldoende bekend is. Er is geen *culturele uitagenda*; wie op zoek gaat naar culturele voorzieningen en activiteiten kan die niet zo gemakkelijk vinden. In de promotie van Zandvoort speelt cultuur nog geen expliciete rol. De slogan *Zin in Zandvoort* is nog niet vertaald in *Zin in Cultuur*. Cultuur heeft evenals natuur nog te weinig te bieden voor het toerisme. De aansluiting tussen de culturele instellingen en het toeristisch aanbod is nog beperkt; hier liggen veel kansen. Het VVV heeft overigens in zijn nieuwe koers het afgelopen jaar al diverse stappen in die richting gezet.

Het belangrijkste *podium* voor zowel amateurs als professionals in Zandvoort is De Krocht. Dit heeft echter in de ogen van alle betrokkenen onvoldoende kwaliteit. Het ontbreekt aan professionele voorzieningen zoals een goede geluidsinstallatie en professionele belichting, het is te klein voor de schoolvoorstellingen, het onderhoud is achterstallig en de publieksvoorzieningen zijn onvoldoende. Door de komst van de brede school op het Louis Davids Carré, met een ruime aula en de sloop van het gemeenschapshuis ontstaat een nieuw spectrum van mogelijkheden. Hoe dan ook heeft Zandvoort met zijn culturele bedrijvigheid een goed geoutilleerde ruimte van middelgroot formaat (150 à 180 stoelen) voor voorstellingen nodig.

De visievorming over de plaats van *cultuureducatie* op school staat nog in de kinderschoenen. Met de oprichting van een werkgroep van Interne Cultuur Coördinatoren (in opleiding) zal daar naar verwachting verandering in komen. Veel scholen reageren op dit moment vooral op wat er op ze afkomt. Dat heeft afgezien van het kunstmenu en het muziekonderwijs een in hoge mate ad hoc karakter. Er wordt niet systematisch aandacht besteed aan erfgoed en cultuurhistorie. Ook voldoen sommige activiteiten in de ogen van de scholen niet aan het didactisch niveau dat verwacht mag worden. Dat is mede reden dat scholen soms niet enthousiast ingaan op voorstellen die hen vanuit de culturele sector bereiken. Culturele instellingen zijn enthousiast, maar hebben vaak nog te weinig kennis van het onderwijs en de eisen die het curriculum stelt.

Op het gebied van de cultuurhistorie speelt het *Zandvoorts Museum* nog niet de rol die ze zou kunnen spelen. De uitvoering van de museumnota is nog onvoldoende opgepakt. De samenwerking tussen het museum en de cultuurhistorische verenigingen zoals het Genootschap Oud Zandvoort en de Bomschuitenbouwclub is slecht te noemen. Dit is deels te verklaren vanuit de recente discussie over het eventuele onderbrengen van een particuliere collectie geluiddragers (de Attema-collectie) in het museum, maar kent een veel langer verleden. Er is wantrouwen over en weer. Voor de toekomst is goede samenwerking tussen de cultuurhistorische verenigingen cruciaal om de cultuurhistorie in Zandvoort een sterke positie te geven. Met deze cultuurvisie is daarvoor een goed uitgangspunt gekomen. De wil om er samen de schouders onder te zetten is bovendien aanwezig.

4.2 DE BIJDRAGE VAN DE GEMEENTE

In onderstaand overzicht zijn de structurele uitgaven van de gemeente Zandvoort aan kunst en cultuur getotaliseerd. Incidentele subsidies worden gefinancierd uit het Fonds Cultuur en Initiatieven. Niet in het overzicht zijn opgenomen de bijdragen van andere financiers, zoals het Casinofonds, het OVZ fonds, Rotary en andere fondsen. Het Casinofonds draagt jaarlijks €116.000,- bij aan evenementen en initiatieven die veelal een cultureel karakter hebben. De gemeente en het Casino bepalen gezamenlijk de besteding van de middelen.

Overzicht subsidies cultuur	Begroting 2009 in euro's
Openbare bibliotheek	€ 384.716
Muziekschool New Wave Muziek op School	€ 25.652 € 45.000
Toneelvereniging Wim Hildering	€ 1.164
Stichting Kunst op School	€ 11.601
Kunstmenu basisonderwijs (H'ART)	€ 22.560
St Kunst en Cultuur Noord-Holland	€ 1.693
St Kunstcircus/filmclub Simon van Collem	€ 8.100
Dorpsomroeper	€ 3.102
Bijdrage Bevrijdingspop	€ 5.170
St Classic Concerts	€ 15.000 € 7.500
ZFM	€ 8.100
Diverse instellingen	€ 1.452
St Jazz in Zandvoort	€ 4.000
Fonds Cultuur en initiatieven	€ 55.000[3]
Muziekkapel (bijdrage aan OVZ fonds)	€ 20.000
Kunstbiënnale/Kunstkracht12	€ 7.500[4]
Totaal	**€ 627.310**

[3] Het fonds is met ingang van 2009 teruggebracht van 80.000 tot 55.000 euro. De 25.000 die in mindering is gebracht, is bestemd voor wijk- en buurtfeesten. Voor het fonds zijn criteria geformuleerd, gedateerd juni 1999.
[4] De kosten voor de Kunstbiënnale zijn 15.000 per twee jaar.

5 UITGANGSPUNTEN VOOR HET CULTUURBELEID

5.1 WAAR GAAT DEZE NOTA OVER?

Deze nota gaat over kunst, cultureel erfgoed, geschiedbeoefening en immateriële cultuur. Kunst is de manier waarop mensen- individueel en met elkaar, professioneel of als amateur- de werkelijkheid kunstzinnig verbeelden. Cultureel erfgoed is wat daarvan tastbaar is overgebleven en wat we als samenleving de moeite waard vinden om te behouden; zoals monumenten, archeologische overblijfselen en historische structuren in het landschap, voorwerpen, foto's en films, of documenten. Door geschiedbeoefening en door immateriële cultuur zoals liedjes,verhalen en oral history, worden tradities en gebruiken van generatie op generatie overgedragen. Kunst en erfgoed hebben een eigen karakter maar staan niet los van elkaar. Het verleden is geen reservaat maar inspireert en leidt steeds tot vernieuwing, ook in de kunst.
In deze nota blijven monumenten, archeologiebeleid en cultuurlandschap buiten beschouwing, omdat deze in andere beleidskaders zijn opgenomen.

5.2 DOELEN

De gemeente Zandvoort streeft met haar cultuurbeleid de volgende **doelen** na:

- zoveel mogelijk bewoners, jong en oud, - actief en passief, als toeschouwer en toehoorder - in aanraking brengen met kunst, cultuur en cultureel erfgoed, omdat het bijdraagt aan hun *zelfontplooiing, welzijn en de kwaliteit van leven*; het vergroot tevens hun mogelijkheden om als actieve burgers aan de samenleving deel te nemen;
- met het cultuurbeleid een bijdrage leveren aan de *sociale cohesie en de leefbaarheid* van de gemeente. Vrijwilligers en liefhebbers die een passie hebben voor de geschiedenis en de cultuur van Zandvoort en bereid zijn daar tijd en energie in te investeren, vervullen daarin een spilfunctie. Hun inzet draagt bij aan het gevoel van binding en trots binnen de gemeente;
- Door het stimuleren van een levendig en kwalitatief goed cultuuraanbod *de identiteit en aantrekkelijkheid van Zandvoort versterken,* zowel voor de eigen bewoners als voor toeristen.

De eerste twee doelen gaan over de sociale functie van cultuur, het derde doel vooral over de economische functie. De volgorde van de doelen is niet toevallig: de gemeente Zandvoort stelt de sociale functie van cultuur voorop; de economische functie kan alleen succesvol zijn als ze voortkomt uit een door de bewoners zelf gedragen cultuur.

5.3 DE ROL VAN DE GEMEENTE

Voor de gemeente zien we op het gebied van cultuur de volgende taken:

- Stellen van kaders en doelen;
- Stimuleren en faciliteren van initiatieven; de uitvoering ligt bij het culturele veld;
- Stimuleren van samenwerking en afstemming binnen de cultuursector en met andere beleidsterreinen;
- Soms ook: initiëren van initiatieven die essentieel zijn voor het beleid; in dat geval zal de gemeente zich snel terugtrekken en de verantwoordelijkheid aan anderen overdragen.

6 PLANNEN VOOR DE TOEKOMST

Op basis van de analyse van de cultuur van Zandvoort (hoofdstuk 4) en de doelen van de gemeente (hoofdstuk 5) kiezen wij voor *drie speerpunten* in het beleid:

6.1 SPEERPUNTEN

Cultuur in ieders bereik
We willen meer mensen in Zandvoort bij cultuur betrekken. Dat betekent dat de gemeente in haar beleid veel prioriteit geeft aan *cultuureducatie* op school, zodat elk kind kennis maakt met kunst en cultuur en daarmee een basis legt voor zijn verdere leven en culturele loopbaan. Op dit moment vinden veel culturele activiteiten op de Zandvoortse basisscholen ad hoc plaats, zonder dat daar een goede didactische leerlijn aan ten grondslag ligt. Erfgoed krijgt nog weinig aandacht. Cultuureducatie zou meer opgenomen moeten worden in het schoolprogramma. Bovenal is belangrijk dat de scholen visie ontwikkelen, meer de regie in eigen hand nemen en kunnen kiezen wat binnen hun beleid past.

- Wij willen stimuleren dat scholen hun cultuureducatief beleid en activiteiten ontwikkelen in samenwerking met de culturele instellingen en provinciale ondersteuningsorganisaties.
- Daarnaast geven we prioriteit aan een bloeiend *amateurleven*. Zandvoort telt veel actieve verenigingen en koren, die zonder of met slechts een kleine gemeentelijke subsidie goed kunnen functioneren. Veel mensen beoefenen individueel een kunstdiscipline, schilderen, fotograferen, of bespelen een instrument.
- De gemeente wil ervoor zorgen dat de randvoorwaarden voor een actief amateurleven aanwezig zijn. Daarbij gaat het om de beschikbaarheid van oefenruimten, laagdrempelige expositieruimten voor amateurs, en geschikte podia om op te treden. Ook voor volwassenen is educatief aanbod nodig, in aanvulling op het rijke aanbod in Haarlem.
- De gemeente wil verder via subsidies stimuleren dat amateurs zichzelf steeds blijven uitdagen en ontwikkelen waardoor het amateurleven op hoger niveau komt: door het faciliteren van ontmoetingen en het stimuleren van de samenwerking tussen amateurs en professionals, bijvoorbeeld door concoursen of samenwerking in artistieke producties.

Het verleden levend houden
Zandvoort heeft een rijk en interessant verleden als vissersdorp en badplaats, maar de tastbare overblijfselen daarvan zijn beperkt door de kaalslag tijdens WO II en door onvoldoende zorgvuldig omgaan met cultuurhistorische waarden in het recenter verleden. Desondanks, of misschien juist daarom, is bij Zandvoortse burgers de belangstelling voor het verleden en de cultuurhistorie groot. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het grote aantal leden van het Genootschap Oud Zandvoort en andere cultuurhistorische verenigingen en de grote opkomst bij de historische fotoavonden van de Babbelwagen. De beelden van en de verhalen over Zandvoort's verleden maken deel uit van de identiteit van de gemeente en haar bewoners, en dragen bij aan de binding binnen de gemeente.
De gemeente wil bevorderen dat Zandvoort's historie behouden en overgedragen worden en zich steeds verder kan ontwikkelen en vernieuwen:

- door in het basisonderwijs naast kunst- ook *erfgoededucatie* te bevorderen,
- door meer *samenhang en kwaliteit* te brengen in de activiteiten op het gebied van cultuurhistorie, met het Zandvoorts Museum als centraal punt,
- door méér met cultuurhistorie te doen in het toeristische aanbod.

Cultuur als magneet
Culturele activiteiten en evenementen maken een gemeente niet alleen aantrekkelijk voor de eigen bewoners. Kunst en cultuur dragen bij aan het positieve imago van een gemeente. Zandvoort is een belangrijke toeristische gemeente. Jaarlijks bezoeken ca 4 mln toeristen de gemeente, waarvan het merendeel dagtoerist. Het is belangrijk dat de gemeente naast zon en strand meer te bieden heeft. Cultuur brengt mensen op de been, en leidt tot extra bestedingen. Cultuur kan ook bij minder goed weer goede diensten bewijzen. Zandvoort heeft al een hoog activiteitenniveau: er wordt veel georganiseerd. Het bedrijfsleven van Zandvoort draagt daar substantieel aan bij.

- De gemeente wil stimuleren dat de traditie van kwalitatief hoogwaardige culturele evenementen voortgang vindt en waar mogelijk een extra impuls krijgt. Daarbij stellen wij ons voor aan te sluiten bij de sterke punten van de cultuur van Zandvoort, zoals muziek (koren, klassiek en jazz) en beeldende kunst.
- De informatievoorziening en pr daarover zal in samenwerking met het VVV verbeterd kunnen worden.
- Wij willen door kunst de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte versterken. Hiervoor is samenwerking met de Zandvoortse ondernemers onmisbaar.
- De Gemeente wil in overleg treden met Woonstichting De Key om na te gaan of de mogelijkheid bestaat huisvestingsbeleid voor kunstenaars te formuleren, opdat woningen met voldoende ruimte voor een atelier beschikbaar kunnen komen.
- Tot slot wil Zandvoort een aantrekkelijke gemeente zijn voor kunstenaars, omdat die het culturele leven extra kleur geven.

6.2 ACTIVITEITEN

Hieronder wordt per speerpunt beschreven welke activiteiten de gemeente gaat ondernemen.

6.2.1 CULTUUR IN IEDERS BEREIK

Cultuureducatie
De gemeente Zandvoort zal de financiering van de belangrijkste pijlers voor cultuureducatie en participatie – de Muziekschool New Wave en de Bibliotheek- in de gemeente voortzetten. Bij het bepalen van de subsidievoorwaarden vormt deze cultuurvisie uitgangspunt. Ons voornemen is afspraken te maken over samenwerking met de andere culturele instellingen en met het onderwijs in de gemeente. We willen ervoor zorgen dat er geen financiële drempels zijn om deel te nemen aan culturele activiteiten voor kinderen uit economisch zwakkere gezinnen via het minimabeleid. Wij willen onze bijdrage aan Kunst en Cultuur Noord-Holland voortzetten, maar wel op een meer gerichte manier; door hiervoor specifieke activiteiten op het gebied van cultuurparticipatie te benoemen.

We willen scholen meer in positie brengen om de regie over cultuureducatie op school in eigen hand te nemen. Het netwerk van Intern Cultuur Coördinatoren (ICC’ers) van de basisscholen is een nieuwe, gunstige ontwikkeling. Dit netwerk zal de contacten met culturele instellingen zoals de bibliotheek, de muziekschool, het Genootschap Oud-Zandvoort, het Zandvoorts Museum en Stichting Pluspunt effectiever kunnen onderhouden. Binnen dit netwerk kunnen gezamenlijk educatieve activiteiten (ook in het kader van de brede school en naschoolse activiteiten) worden ontwikkeld en op elkaar worden afgestemd.

Het netwerk is ook gesprekspartner bij de samenstelling van het Kunstmenu. De ICC'ers leren van elkaar en stimuleren elkaar. We juichen het toe dat dit netwerk wordt ondersteund door de provinciale professionals op het gebied van kunst- en erfgoededucatie (respectievelijk H'ART en Cultureel Erfgoed Noord-Holland). Van onze kant stellen wij voor het verlenen van subsidies voor cultuureducatie op school als voorwaarde dat het netwerk van ICC'ers hierover positief advies heeft uitgebracht;

Op dit moment wordt cultuureducatie op school bekostigd uit verschillende bronnen. De gemeente draagt een aanzienlijk bedrag bij van € 20,- per leerling voor het Kunstmenu. De scholen ontvangen van de rijksoverheid een subsidie van € 10,90 per leerling voor cultuur. Hiervan dragen de scholen in beperkte mate bij aan het Kunstmenu; verder besteedt elke school dit bedrag op eigen wijze aan culturele activiteiten. We denken dat deze middelen meer effectief kunnen worden ingezet. Wij willen met ingang van 2010 in samenspraak met de schoolbesturen en de scholen heldere afspraken maken over een samenhangend cultuureducatief aanbod, het door de gemeente te subsidiëren deel, en de eigen bijdrage van de scholen(besturen).

Amateurs
Op dit moment exposeren amateurkunstenaars in de bibliotheek. De gemeente draagt er zorg voor dat ook na verhuizing van bibliotheek een goede voorziening voor amateurtentoonstellingen binnen de brede school Louis Davids Carré beschikbaar blijft**,** te exploiteren door de bibliotheek.
Aan goede oefenruimtes lijkt in Zandvoort geen gebrek. Als kleinere podia doen de kerken goede diensten. Voor podiumvoorstellingen is behoefte aan een kwalitatief goed, multifunctioneel cultuurcentrum met ca 150 à 180 stoelen, zowel voor amateurvoorstellingen, als voor professionele optredens. Dit is ook belangrijk voor de voorstellingen die in het kader van het Kunstmenu worden georganiseerd. De Krocht voldoet in de huidige vorm niet aan de eisen. De lopende collegeperiode wordt geïnventariseerd hoe het huidige gebruik van De Krocht is, welke behoeften er zijn, welke alternatieven er zijn en wat de haalbaarheid daarvan is. In de volgende collegeperiode zal hierover een beslissing genomen moeten worden.

We willen de samenwerking tussen de professionele en amateurkunst stimuleren. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door een (twee) jaarlijkse productie waarin amateurs van Zandvoort samenwerken met of begeleid worden door professionals (regisseurs/ dirigenten/orkesten etc). Ook andere voorbeelden zijn mogelijk, zoals een gecombineerd optreden van professionele musici en amateurs van de muziekschool. De gemeente is bereid bij te dragen aan het realiseren van dit soort ontmoetingen en vormen van samenwerking als zich hiervoor interessante initiatieven aandienen. Hiervoor zou ook ondersteuning gevraagd kunnen worden bij het nieuwe fonds voor Cultuurparticipatie

6.2.2 HET VERLEDEN LEVEND HOUDEN

Landelijk is erfgoededucatie sterk in ontwikkeling. In Zandvoort wordt in het onderwijs nog weinig aandacht besteed aan erfgoed. We vinden het belangrijk dat kinderen al jong kennis maken met de geschiedenis van hun omgeving en daarmee binding ontwikkelen. Daarom willen wij bevorderen dat naast een kunstaanbod ook een erfgoedaanbod voor het onderwijs wordt ontwikkeld. Mogelijk zou dit tot één cultuurmenu kunnen uitgroeien. De Zandvoortse cultuurhistorische instellingen zouden hier een actieve bijdrage aan kunnen leveren. Uiteraard zal eerst bij de scholen de belangstelling worden nagegaan. De financiering kan structureel worden gedekt vanuit de huidige gemeentelijke subsidie en bijdragen van de scholen. Incidenteel kan een beroep gedaan worden op de provincie Noord-Holland en op fondsen.

We willen het *Zandvoorts Museum* profileren als hét cultuurhistorisch centrum van de gemeente. Daarvoor is wenselijk dat dit museum jaarlijks een langer lopende cultuurhistorische tentoonstelling organiseert over onderwerpen die een relatie hebben met Zandvoorts verleden en identiteit en bij voorkeur ook voor het onderwijs interessant zijn (zoals de Blauwe Tram, het Circuit, de historische badplaatscultuur, de Tweede Wereldoorlog, of Zandvoort door de ogen van kunstenaars vroeger en nu). Rond deze tentoonstellingen zal ook een activiteitenprogramma kunnen worden ontwikkeld met wandelingen, lezingen, voorstellingen en andere passende culturele activiteiten etc. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de voornemens die al in de nota *Zandvoorts Museum, Meer dan een museum* zijn opgenomen. Om de beleidsvisie werkelijk in volle omvang te kunnen uitvoeren, schiet de bestaande formatie tekort. Juist het organiseren van vernieuwende activiteiten vergt een professionele formatie die een initiatief ontwikkeld, een uitvoeringsorganisatie vormt en daaraan leiding kan geven. De noodzaak van een voldoende geoutilleerde organisatie om van het Zandvoorts Museum “meer dan een museum” te maken, is met de vaststelling van de beleidsvisie voor het Zandvoorts Museum al ontstaan en zal met de voorliggende beleidsvisie kunst en cultuur verder worden versterkt.

In de Museumnota was de instelling van een curatorium voor het museum opgenomen. Omdat het museum onderdeel is van de gemeentelijke organisatie is het gemeentebestuur ook bestuur van het museum. Hiermee onderstreept de gemeente het publieke belang van het museum. De gemeente wil de eigen rol ten opzichte van het museum wel duidelijk afbakenen. De gemeente stelt de financiële en inhoudelijke kaders vast (begroting en jaarlijks activiteitenprogramma), maar bemoeit zich niet met het inhoudelijk beleid. Wij willen hiervoor een adviescommissie in het leven roepen, met bijvoorbeeld expertise op het gebied van cultuurhistorie, museaal beleid, bedrijfsvoering, educatie en pr; deze adviescommissie kan de museumbeheerder inhoudelijk en procesmatig ondersteunen en dienen als *sparring partner*.

Om een goed programma te kunnen realiseren is samenwerking nodig tussen het Zandvoorts Museum en de cultuurhistorische verenigingen waaronder de Stichting Bunker Museum Zandvoort, het Genootschap Oud Zandvoort, de Bomschuitenbouwclub, het Jutters muZEEum en anderen. Ook de Bibliotheek zou hierbij betrokken kunnen worden vanuit haar informatiefunctie. Bij voorkeur krijgt deze samenwerking vorm in een *cultuurhistorisch platform*. Binnen het platform zou gestreefd moeten worden naar het samenbrengen op één centrale locatie van materialen die het verleden van Zandvoort duiden; gedacht wordt hierbij niet alleen aan tastbare materialen, maar ook film- en fotomateriaal. Daarnaast kan het platform dienen om activiteiten te ontwikkelen op het gebied van – bijvoorbeeld- de ontsluiting van de foto- en filmcollecties, of een gemeenschappelijke website die de cultuurhistorie van Zandvoort toegankelijk maakt voor het publiek.
Wij stellen ons een onafhankelijk voorzitterschap voor, bij voorkeur iemand van buiten Zandvoort. Het *platform cultuurhistorie* zal ook samen met het VVV een programma voor het toerisme kunnen ontwikkelen. Daarbij wordt gedacht aan wandelingen, (fiets)routes of evenementen en activiteiten die aantrekkelijk zijn voor toeristen. De historische tegelroute die dit jaar wordt uitgetest is daar een goed voorbeeld van.

6.2.3 CULTUUR ALS MAGNEET

Om de samenwerking en afstemming te bevorderen zal de gemeente het initiatief nemen tot oprichting van een cultuurplatform waarin alle culturele instellingen die dat willen zitting nemen. Het cultuurplatform heeft geen formele status. Het dient om ideeën voor culturele activiteiten in te brengen en uit te wisselen en om afspraken over samenwerking te maken. Het platform kan optreden als gesprekspartner en adviseur van het College van B&W,

gevraagd en ongevraagd. Zo'n platform zou een beperkte bijdrage kunnen krijgen voor secretariële/uitvoerende ondersteuning. Via het platform worden ook evenementen afgestemd. Bij het onderwerp evenementen zal het VVV worden uitgenodigd als ook de evenementencoördinator van de gemeente.

De gemeente zal in overleg met het platform een beperkt aantal jaarlijks te organiseren evenementen en activiteiten bepalen, die structureel voor een aantal jaren gesubsidieerd worden omdat ze belangrijk zijn voor de identiteit en uitstraling van Zandvoort: dit maakt het beter mogelijk deze evenementen te organiseren en in kwaliteit te verbeteren. Op dit moment horen hiertoe het Shanty- en Zeeliederenfestival, Kunstkracht 12/ Kunstbiënnale Zandvoort, de maandelijkse concerten van Classic Concerts in de Hervormde Kerk, de Jazzconcerten en het Jazzfestival. De hoogte van de subsidie wordt vastgesteld op grond van nader te bepalen criteria op het gebied van publieksbereik, toeristisch, cultureel en educatief belang. Wij geven het culturele veld in overweging na te denken over een jaarlijkse kunst- en cultuurmarkt aan de start van het schooljaar/culturele seizoen waar instellingen zich presenteren aan Zandvoortse burgers, waaronder het onderwijs.

Wij zullen het VVV in samenwerking met de Bibliotheek verzoeken een agenda op te zetten waardoor actuele informatie over wat er op cultureel gebied in Zandvoort te doen is makkelijk vindbaar wordt; deze dient zodanig te worden opgezet dat doorlinken naar andere sites (gemeente, provincie NH, culturele instellingen en uitagenda's) mogelijk is. Cultuur wordt meer geprofileerd een van de accenten in het toeristisch beleid, onder meer door *Zin in cultuur* toe te voegen aan de slogan *Zin in Zandvoort* en expliciet mee te nemen in de algemene pr en promotie van de gemeente Zandvoort. Bij toekomstig onderzoek naar toerisme zal cultuur als tijdsbesteding expliciet meegenomen worden.

Kunst en cultuur dragen bij aan de aantrekkelijkheid en uitstraling van de kustgemeente, als vestigingsplaats en als toeristische trekpleister. Al lang bestaat in Zandvoort de wens een beeldenroute te realiseren aan de kustlijn. Wij willen de BKZ vragen in samenspraak met de Zandvoortse ondernemers een voorstel te ontwikkelen voor de realisatie van een dergelijke route, waarbij uitgangspunt is dat de financiering in belangrijke mate door bedrijfsleven en fondsen plaatsvindt.
Het voorstel van de stichting i.o *Bouw Bomschuit* om een bomschuit bouwen op ware grootte vinden we in principe aantrekkelijk. De kosten zijn echter aanzienlijk. De ideeën hierover zullen verder uitgewerkt dienen te worden, met name de financieringsmogelijkheden en de locatie.

Om Zandvoort een aantrekkelijk vestigingsplaats te maken voor kunstenaars, willen wij het beheer en onderhoud van de ateliers in de Mariaschool verbeteren. In de gesprekken in de aanloop naar deze visie is verder voorgesteld een expositiecentrum annex galerie voor en in beheer van de professionele kunstenaars in Zandvoort in te richten, goed in de loop van het toeristisch bezoek. Op dit moment exposeren kunstenaars geregeld in het Zandvoorts Museum. Bij versterking van het cultuurhistorisch profiel en langer lopende tentoonstellingen in het museum ligt dat echter minder voor de hand. Op dit moment is hierover nog onvoldoende duidelijkheid om er in deze nota uitspraken over te kunnen doen. We willen deze optie graag meenemen in het kader van de discussie over de herinrichting van het Gasthuisplein.

6.2.4 ALGEMEEN

Om deze nota uitvoerbaar te maken zal met ingang van 2010 structurele ambtelijke capaciteit voor cultuur (0,5 fte) beschikbaar moeten komen. Wij willen bezien of deze binnen de beschikbare ambtelijke capaciteit vrijgemaakt kan worden.

Naast personele capaciteit is het van belang dat de voornemens van deze nota worden vertaald naar nieuwe subsidiecriteria. De bestaande regeling uit 1999 moet hiervoor worden aangepast. Op basis daarvan zullen de subsidies voor kunst en cultuur opnieuw tegen het licht worden gehouden.

7 ACTIELIJST

Acties	**Wie**
Cultuur in ieders bereik	
1. Afspraken gemeente/ schoolbesturen en scholen over beleid, activiteiten en financiële bijdragen cultuureducatie	Gemeente, schoolbesturen, basisscholen
2. Ontwikkelen aanbod erfgoededucatie met erfgoedinstellingen/platform cultuurhistorie	Netwerk ICC'ers/ Platform cultuurhistorie
3. Stimuleren samenwerking amateurs en professionals	amateurinstellingen
4. Onderzoek naar huidige gebruik De Krocht, behoeften gebruikers, opties en haalbaarheid opties.	gemeente
Het verleden levend houden	
5. Instelling platform cultuurhistorie	Gemeente, instellingen
6. Opstelling cultuurhistorisch tentoonstellings- en activiteitenprogramma	Platform cultuurhistorie
7. Ontwikkelen cultuurhistorische routes voor toerisme ism VVV	Platform Cultuurhistorie/ VVV
8. Uitbreiden formatie museum voor cultuurhistorische activiteiten(0,5 fte)	gemeente
9. Inrichting adviesgroep voor Zandvoorts Museum	Gemeente/Zandvoorts Museum
Cultuur als magneet	
10. Instellen Cultuurplatform	gemeente
11. Opzetten culturele agenda door VVV ism Cultuurplatform	VVV/Cultuurplatform
12. Ontwikkelen haalbaarheidsplan voor Beelden aan Zee	BKZ/bedrijfsleven
13. Onderzoek naar ateliers Mariaschool/ verbeteren beheer en onderhoud	Gemeente
Algemeen	
14. Structurele ambtelijke capaciteit (0,5 fte)	gemeente
15. Actualiseren subsidiecriteria voor Fonds Cultuur en Initiatieven en herijken subsidies.	gemeente

8 FINANCIËN

Op dit moment is voor het cultuurbeleid in Zandvoort ca 600.000 euro beschikbaar. Voor de opbouw van dit budget wordt verwezen naar hoofdstuk 4, paragraaf 2.

In hoofdstuk 7 is een overzicht gegeven van de acties die voortvloeien uit deze visie. Deze acties kunnen grotendeels budgettair neutraal worden uitgevoerd. Op enkele punten zal incidenteel extra geld nodig zijn, bijvoorbeeld voor het doen van onderzoek. Dekking van deze kosten kan plaatsvinden door verschuiving van middelen en door bijdragen van andere financiers (waaronder de provincie Noord-Holland) en fondsen. De gemeente zelf zal vanaf 2010 enige middelen moeten vrijmaken, in hoofdzaak incidenteel, deels ook structureel waar het gaat om uitbreiding van formatie. De besluitvorming over een nieuw podium ter vervanging van de Krocht zal op termijn uiteraard belangrijke financiële consequenties hebben.

Acties	Budgettair neutraal	Externe fondsen	Extra middelen
Cultuur in ieders bereik			
1. Afspraken gemeente/ schoolbesturen en scholen over beleid, activiteiten en financiële bijdragen cultuureducatie	X		
2. Ontwikkelen aanbod erfgoededucatie met scholen,erfgoedinstellingen/ platform cultuurhistorie		Incidenteel extra ontwikkelings-kosten.	
3. Stimuleren samenwerking amateurs/professionals		X	
4. Onderzoek naar huidige gebruik De Krocht, behoeften gebruikers, opties en haalbaarheid opties.			X
Het verleden levend houden			
5. Instelling platform cultuurhistorie	X		
6. Opstelling cultuurhistorisch tentoonstellings- en activiteitenprogramma	X	Voor bepaalde activiteiten zijn fondsen beschikbaar	
7. Ontwikkelen cultuurhistorische routes voor toerisme ism VVV			X
8. Uitbreiden formatie voor cultuurhistorische activiteiten (0,5 fte)			X
9. Inrichting adviesgroep voor Zandvoorts Museum	X (+ beperkte extra kosten vacatiegelden)		

Cultuur als magneet			
10. Instellen Cultuurplatform	X		
11. Opzetten culturele agenda door VVV ism Cultuurplatform	X		
12. Ontwikkelen haalbaarheidsplan voor Beelden aan Zee	X		
13. Onderzoek naar ateliers Mariaschool/ verbeteren beheer en onderhoud	X		
Algemeen			
14. Structurele ambtelijke capaciteit (0,5 fte)	X		
15. Actualiseren subsidiecriteria voor Fonds Cultuur en Initiatieven en herijken subsidies	X		

Bijlage 1 - De culturele infrastructuur

Kunst en cultuur

De stichting *Beeldend Kunstenaars Zandvoort* is een belangrijke pijler voor de activiteiten op het gebied van kunst. De kunstenaarsvereniging organiseert onder meer de jaarlijkse open atelierroute Kunstkracht 12. Alle ateliers zijn dan voor het publiek toegankelijk. Sinds 2008 wordt om het jaar een meer uitgebreide versie, de zogenaamde Kunstbiënnale Zandvoort, gehouden, met tal van culturele activiteiten. Deze activiteiten brengen veel mensen op de been, ook van buiten de gemeente en hebben tot doel Zandvoort een meer culturele uitstraling te geven. Voor professionele kunstenaars is werkruimte beschikbaar in de voormalige Mariaschool. Sommige kunstenaars geven op hun werkplaats workshops en cursussen. De toewijzing van de ruimten bij mutaties dient beter geregeld te worden. Zandvoortse kunstenaars kunnen exposeren in het museum, in de burgemeesterskamer op het gemeentehuis, en op andere publieke plaatsen, zoals cafés. Er is echter behoefte aan een meer permanente expositieruimte annex galerie. Zandvoort heeft op dit moment één kunst- en galerieatelier, Stichting Kunst & Koffie, die zich op niet-commerciële basis richt op ontmoeting tussen professionele kunstenaars en outsiderskunst. Het beoogt een laagdrempelig en multicultureel ontmoetingspunt voor valide en mindervalide kunstminnaars te zijn.

In Zandvoort wordt een keer per maand een gratis klassiek concert georganiseerd in Hervormde Kerk door de stichting *Classic Concerts*. Deze concerten zijn vaak van hoog niveau. Ook Zandvoortse amateurkoren krijgen in het programma een plek, onder meer bij de jaarlijkse kerstuitvoering. Jazz heeft een traditie in Zandvoort. Het ooit roemruchte festival *Jazz behind the beach* is historie, maar nog steeds valt in Zandvoort veel jazz te beluisteren. De stichting *Jazz in Zandvoort* organiseert tweewekelijks jazzconcerten in de Krocht, die veel publiek trekken, en een jaarlijks Jazzfestival. Een recente aanwinst is het Muziekpaviljoen Van der Heijden op het Raadhuisplein, direct bij de ingang van het dorp. De muziekkoepel is als afscheidsgeschenk aan de vorige burgemeester aangeboden. Gemeente, Ondernemers Vereniging Zandvoort(OVZ) en Holland Casinofonds samen dragen de kosten voor de programmering van de wekelijkse zondagmiddagconcerten in de koepel gedurende het badseizoen.
Het *Circus Zandvoort* huisvest een bioscoop met 88 stoelen. Hier worden wekelijks op de woensdagavond kwaliteitsfilms vertoond door de filmclub Simon van Collem. De filmclub is onderdeel van de Stichting *Kunstcircus Zandvoort*, een particulier initiatief dat met als uitvalsbasis Circus Zandvoort allerlei culturele activiteiten organiseert, zoals het culturele programma rond de film Oorlogswinter, met een expositie en een wandeltocht langs Zandvoortse oorlogsmonumenten, films in het kader van de Kinderboekenweek, de presentatie van een gedichtenbundel en cabaretvoorstellingen.

Zandvoort heeft sinds 2005 een eigen *stadsdichter* (Dichter bij Zee) die gedichten maakt op Zandvoortse thema's.

Kunst in de openbare ruimte

In Zandvoort staan verspreid door het dorp en aan de kust een aantal goede kunstwerken. Een beeldenroute is in voorbereiding bij het VVV. Omdat beelden de openbare ruimte verfraaien wordt regelmatig de wens gehoord om een beeldenlijn langs de boulevard neer te zetten.

Evenementen en toerisme

Als toeristische badplaats heeft Zandvoort een actief evenementenbeleid. Sinds kort is er een evenementenkalender die op een opvallende plaats op het Gasthuisplein is opgehangen. De VVV besteedt steeds meer aandacht aan promotie, en brengt het aanbod op allerlei manieren onder de aandacht, via posters en billboards langs de weg, en door te adverteren in regionale kranten. Veel evenementen bevatten culturele elementen. Zo is er het jaarlijkse *Shanty* (Zeeliederen)festival, de *Korendag*, de maandelijkse kunst- en boekenmarkt, de concerten in de kerken, *Kunstbiënnale/Kunstkracht 12* en het jaarlijkse *Jazzfestival*. Er is nog geen inhoudelijk platform waar evenementen worden afgestemd.

Zandvoort weet nog weinig van de samenstelling van het toerisme. Er wordt een nulmeting uitgevoerd om meer te weten te komen van de profielen van toeristen. Bekend is wel dat veel Amsterdammers Zandvoort bezoeken, en dat het buitenlands toerisme vooral uit Duitsers bestaat. Het publiek is divers van samenstelling. In het voor- en naseizoen zou meer ruimte zijn voor toerisme, waarbij vooral wordt gedacht aan 50 plussers. Het VVV heeft een bescheiden start gemaakt met het aanbieden van arrangementen op beurzen, gericht op deze groep. Naast natuur zou cultuur – en combinaties daarvan- uitstekend aansluiten bij deze doelgroep, die graag wandelt en fietst.

Echte producten op cultuurgebied zijn er nog niet. De wandeling *Slenteren in Zandvoortse sloppies* is een van de weinige cultuurhistorische wandelingen, naast de monumentenwandeling. De combinatie cultuur-natuur is nog niet gelegd. Er bestaat een plan voor een cultuurhistorische route door oud Zandvoort, met tegels op historische plekken door het dorp. Tegels worden op het Raadhuisplein uitgetest.

Amateurs

Veel Zandvoorters nemen als amateur actief deel aan het culturele leven. Het meest opvallend is het grote aantal koren, sommige met een lange bestaansgeschiedenis. Zandvoort zingt. In totaal telt Zandvoort 8 *koren*, waaronder het Zandvoorts Mannenkoor, het Zandvoorts Vrouwenkoor, Beach Pop en Music All-In.

Al zestig jaar bestaat de *toneelvereniging Wim Hildering*, die nog steeds een bloeiend bestaan leidt, met een volwassenenafdeling én een jeugdafdeling. De vereniging heeft drie keer per jaar een uitvoering in de Krocht, die dan helemaal vol zit en is er, dank zij haar actieve jeugdafdeling, in geslaagd haar bestuur te verjongen. De toneelvereniging deelt op dit moment huisvesting met folklorevereniging De Wurf en de Bomschuitenbouwclub.

Amateur kunstenaars en de fotoclub hebben op dit moment expositiemogelijkheden in de bibliotheek. De bibliotheek zal verhuizen naar het nieuwe brede schoolcomplex aan het Louis Davids Carré. Deze brede school krijgt een ruime aula en een ontmoetingsruimte voor de verenigingen die nu in het Gemeenschapshuis gevestigd zijn. Daar zal het mogelijk zijn exposities te organiseren, te repeteren en voorstellingen te organiseren mits deze passen in de agenda van de school. Er is geen professioneel podium voorzien, dus de mogelijkheden zijn begrensd.

De koren oefenen in de Krocht en in het Gemeenschapshuis. Voor jeugdbands is er een professionele oefenruimte in muziekschool New Wave in Pluspunt, die echter in verband met het ontbreken van een permanente beheerder (in de avonden en weekenden) beperkt bruikbaar is.

Voor amateuroptredens is *de Krocht* met zo'n 150 stoelen het voornaamste podium. Dit gebouw wordt intensief gebruikt, zowel door amateurgezelschappen als voor professionele optredens, ook voor de scholen. Dit gebouw is echter niet erg geschikt, vanwege ontbreken van professionele voorzieningen, zoals een goede geluidsinstallatie, en door gebrekkig onderhoud. Bovendien maakt het intensieve gebruik het lastig decors op te bouwen en af te breken. Als gevolg van de bouw van de brede school zal De Krocht nog aan ruimte inboeten.

Daarnaast fungeren de kerken als podium en treden de koren op in de Classic Concerts reeks en op festivals en evenementen.

Cultuurhistorie

Hoewel veel oude gebouwen zijn verdwenen, telt Zandvoort nog steeds 11 rijksmonumenten, waaronder de NH Kerk, en enkele verandawoningen die typerend zijn voor de badplaatsbouwstijl. Na herijking van de gemeentelijke lijst zijn zo'n 90 gemeentelijke monumenten overgebleven. Daarnaast zijn er diverse oorlogsmonumenten en gedenkstenen. Op de website van de gemeente zijn alle monumenten te vinden, en kan een monumentenwandeling worden gedownload. Met de *Nota Cultuurhistorie* die op dit moment in de inspraak is, wil het college haar verantwoordelijkheid voor Zandvoorts cultuurhistorie verder vormgeven.
Deze cultuurvisie beperkt zich tot de manier waarop de Zandvoorters, op allerlei manieren, bezig zijn met hun geschiedenis.

- *Genootschap Oud Zandvoort*

In de eerste plaats moet dan het *Genootschap Oud Zandvoort* worden genoemd, opgericht in 1970 vanuit een betrokkenheid bij het snel verdwijnend cultureel erfgoed van Zandvoort. Het Genootschap stelt zich tot doel het verleden van Zandvoort te documenteren en de belangstelling er voor te stimuleren. Met dat doel verzamelde het genootschap in het verleden objecten, documenten en foto's. De objecten zijn deels in bruikleen gegeven aan het museum. Het Genootschap telt ca 1700 leden van wie er ca 1500 in Zandvoort wonen en is daarmee een grote historische vereniging. Vier keer per jaar komt het blad De Klink uit. Het Genootschap verzamelt zelf niet meer, maar digitaliseert wel materiaal van burgers en is daar actief naar op zoek. Dat heeft geleid tot een collectie van inmiddels ca 22.000 digitale beelden die vertoond worden bij lezingen voor leden en belangstellenden en presentaties bij instellingen en scholen. Een belangrijk project ter gelegenheid van het millennium was de vervaardiging van een set cd-rom's met alle jaargangen van de Zandvoorter Courant. Deze cd rom is aan alle burgers die daarvoor belangstelling hadden gratis ter beschikking gesteld.

- *Zandvoorts Museum*

Een andere pijler vormt het *Zandvoorts Museum*. Het Museum is voortgekomen uit het voormalige Cultureel Centrum aan het Gasthuisplein. In 1980 werd het centrum door de gemeente overgenomen en sindsdien laat liet het cultuurhistorische collecties en tentoonstellingen zien (in nauwe samenwerking met Genootschap en Bomschuitenbouwclub), naast hedendaagse exposities. In 2006 stelde de gemeente de nota *Zandvoorts Museum, meer dan een museum* vast. (zie hoofdstuk 2) en werd een begin gemaakt met de uitvoering. Er werd een parttime beheerder aangetrokken en de expositie kreeg een nieuwe frisse historische expositie. Van de stijlkamers werd één stijlkamer heringericht. Een succes was de tijdelijke tentoonstelling over de Blauwe Tram. Daarnaast organiseerde het museum exposities van hedendaagse kunstenaars en kunstactiviteiten voor kinderen. In 2008 telde het museum 5400 bezoekers. Er werken 14 vrijwilligers.

- *Bomschuitenbouwclub*

De *Bomschuitenbouwclub* is een enthousiaste groep vrijwilligers die modellen van bomschuiten maar ook vele historische Zandvoortse panden op schaal heeft gemaakt en zo dit stukje van Zandvoorts geschiedenis levend houdt. Een aantal modellen zijn in bruikleen gegeven aan het museum en staan daar opgesteld. Uit de boezem van de club is een nieuwe stichting i.o voortgekomen, (*Bouw Bomschuit*) die een nieuwe bomschuit wil bouwen op ware grootte en daarvoor een voorstel heeft ingediend bij de gemeente. Het oorspronkelijke doel is het Gasthuisplein aantrekkelijker te maken door de bomschuit daar neer te leggen, maar ook andere locaties zijn denkbaar. De bomschuit zou als werkgelegenheidsproject voor jongeren op een Haarlemse werf kunnen worden gebouwd.

- *JuttersmuZEEum*

Het *JuttersmuZEEum* is een succesvol klein vrijwilligersmuseum, sinds 2000 gevestigd in gebouw Rotonde aan de boulevard. Het museum maakt om niet gebruik van de locatie van de gemeente en ontvangt verder geen subsidie. Inkomsten komen uit vrijwillige bijdragen van bezoekers, bijdragen uit fondsen en van Zandvoortse ondernemers. In 2008 kwamen er meer dan 27.000 bezoekers en werden er 53 kinderpartijtjes en bedrijfsuitjes georganiseerd. Enthousiaste vrijwilligers treden als rondleiders op. Het JuttersmuZEEum krijgt goede aandacht van de lokale en regionale media.

- *Folkloreverenigіng De Wurf*

De Wurf is voortgekomen uit een buurtvereniging en bestaat al 60 jaar. Het aantal leden (23) is vrij beperkt en vergrijst. Aan De Wurf zijn 160 donateurs verbonden. Voornaamste activiteit is het jaarlijkse toneelstuk, waar traditioneel Zandvoorts repertoire wordt gespeeld. De Wurf organiseert bij gelegenheden als de opening van het badseizoen kledingschouwen waarin de Zandvoortse klederdracht wordt getoond. Ook in het museum zijn klederdrachtkostuums tentoongesteld die door de leden van de De Wurf worden onderhouden. Verder houdt De Wurf traditionele dansvoorstellingen en bezoekt scholen.

- *Dorpsomroeper*

Zandvoort beschikt sinds 1996 over een traditionele dorpsomroeper (Klaas Koper), die bij allerlei gelegenheden en evenementen boodschappen omroept. Hij organiseert daarnaast al een aantal jaren het Stads- en Dorpsomroepersconcours in Zandvoort.

- *De Babbelwagen*

De Babbelwagen is een particulier initiatief van de Zandvoorter Marcel Meijer die een grote collectie foto's heeft verzameld en deze op fotoavonden in Hotel Faber vertoont.

- *Stichting Bunker Museum Zandvoort*

De stichting is ontstaan uit de Zandvoortse Bunkerploeg die sinds 1997 op eigen initiatief honderden bunkers in Zandvoort in kaart heeft gebracht. Het Museum wil op wetenschappelijke wijze de geschiedenis van de oorlogsjaren, de bevrijding en de eerste periode van wederopbouw presenteren. Daarvoor wil men een aantal bunkers gaan inrichten voor tot de verbeelding sprekende presentaties en educatie. Twee bunkers zijn voorzien van unieke wandschilderingen. De stichting heeft een beleidsplan opgesteld, *Van stelling tot bunkermuseum* (2008) en wil samenwerken met het Genootschap Oud Zandvoort en het Zandvoorts Museum. Het Bunkerinitiatief sluit aan bij de landelijke aandacht voor de Atlantikwall en de Tweede Wereldoorlog, ook in het onderwijs. Het Bunkermuseum i.o. kan

goed aansluiten bij initiatieven die de komende jaren in Noord-Holland en landelijk via een website, platform en activiteiten worden ontwikkeld.

Cultuureducatie

- *Muziekschool New Wave*

Zandvoort heeft sinds 13 jaar een eigen *muziekschool*, *New Wave*. Er wordt lesgegeven in (dwars)fluit, (bas)gitaar, slagwerk, piano/keyboard, viool en zang. De school heeft standaard zo'n 90 leerlingen. Aanvankelijk was de muziekschool gekoppeld aan het Kennemer Muziekcentrum in Haarlem maar sinds januari 2009 is het een zelfstandige organisatie. De school heeft het de laatste jaren financieel moeilijk gehad. Met het nieuwe project voor de Zandvoortse basisscholen (zie hieronder) hoopt de school in de toekomst rendabel te zijn.

- *Duinrand Bibliotheek*

Een andere belangrijke pijler is de *bibliotheek*. De Zandvoortse bibliotheek maakt deel uit van de basisbibliotheek Duinrand, met naast Zandvoort vestigingen in Bloemendaal, Vogelenzang, Hillegom en Bennebroek. De bibliotheek telde in 2008 3551 leden, dat is 21,4 % van de Zandvoortse bevolking. Vergeleken met de andere vestigingen is dat een relatief laag aandeel. Het aantal uitleningen daalt in alle vestigingen, met name als gevolg van de toename van het internetgebruik. In 2008 had Zandvoort voor het eerst een strandbibliotheek. Hoewel dit een succes was gegeven het hoge waarderingscijfer – een 8,8 gemiddeld-, is besloten daar niet mee door te gaan vanwege andere prioriteiten. De collectie is gesaneerd en vernieuwd, en zal worden aangevuld met Duitse boeken voor de toeristen. De bibliotheek organiseert activiteiten rond de Kinderboekenweek en de Gedichtendag en zou graag meer culturele activiteiten organiseren. De samenwerking met andere culturele instellingen in Zandvoort en met onderwijs is echter nog gering. Belangrijke speerpunten voor de toekomst zijn onder meer de participatie in de brede scholen (met leesbevorderende activiteiten) en de uitbreiding van de digitale dienstverlening.

- *Cultuur op school*

Zandvoort heeft 7 basisscholen en een school voor VMBO tl (het Gertenbach College). De drie scholen in Noord gaan als brede school samenwerken en ze krijgen een naschools aanbod. In Noord wonen relatief veel achterstandsleerlingen. De twee scholen in het centrum worden een brede school in een nieuwe huisvesting in de Louis Davids Carré, samen met de bibliotheek.

Cultuur stond lange tijd niet erg hoog op de agenda van de meeste scholen in de gemeente. Scholen hebben nog geen vastgelegde visie en activiteiten hebben een ad hoc karakter. Zandvoort was een van de laatste gemeenten in Noord Holland die startte met het opleiden van interne cultuurcoördinatoren (ICC'ers). ICC'ers zijn leerkrachten die binnen de school culturele activiteiten coördineren en het aanspreekpunt vormen voor culturele instellingen. De provincie stelt bij subsidieregelingen als voorwaarde dat scholen een dergelijke coördinator hebben en stelt voor het opleiden daarvan subsidie beschikbaar. Er is in Zandvoort een *werkgroep ICC'ers* in opleiding gevormd die wordt begeleid door H'ART en Cultureel Erfgoed Noord-Holland. Hier worden ideeën uitgewisseld en activiteiten afgestemd. De eerste ervaringen daarmee zijn positief.

De gemeente investeert vergeleken met andere gemeenten veel in cultuureducatie. Sinds de jaren 90 nemen alle scholen een *kunstmenu* af van H'ART, de educatieve ondersteuningsinstelling voor Zuid-Kennemerland die gevestigd is in Haarlem. Hierdoor gaan Zandvoortse scholieren naar voorstellingen (de onderbouw in de Krocht en de

bovenbouw in Haarlem), bezoeken ze musea en andere culturele instellingen. Sinds vorig jaar hebben de scholen via de werkgroep "ICC'ers in opleiding" voor het eerst actief zelf meebeslist over een gewenst aanbod, dat per school op onderdelen kon afwijken. Er is nog geen aanbod op het gebied van erfgoed, hoewel er incidenteel wel contacten zijn tussen cultuurhistorische verenigingen en de scholen.

Naast het Kunstmenu vinden er ook andere culturele activiteiten plaats. De muziekschool New Wave wordt door de gemeente sinds 2008 extra gesubsidieerd voor *muziekonderwijs* op de scholen. Hiervoor zijn door de Muziekschool met elke school afspraken op maat gemaakt. Het basispakket bestaat uit instrumentaal onderwijs voor de leerlingen van de groepen 6 en 7, dat gegeven wordt door vakdocenten. Daar bovenop zijn verdiepingsmogelijkheden, zoals scholing in liedbegeleiding op de gitaar voor het gehele team, of coaching aan de leraren. Ook het Gertenbach College heeft van het aanbod van de muziekschool gebruik kunnen maken. Het is de bedoeling dat dit aanbod bij een positieve evaluatie zal worden gecontinueerd.

Daarnaast is er het project *Kunst op School*, ontwikkeld door enkele Zandvoortse kunstenaars, waaraan alle groepen acht van de scholen en de brugklas van het Gertenbach College meedoen. Het bestaat uit een theorieles kunstgeschiedenis op school, en een gezamenlijk uitgevoerd praktisch kunstproject buiten school. De kunstwerken van de kinderen worden – als Kinderkunstlijn- geëxposeerd in de etalages van winkels. Aan het project is een feestelijke opening verbonden in afwisselend bibliotheek en museum. Ook de Kunstbiënnale organiseert activiteiten voor het onderwijs.

- *Pluspunt*

Sociaal cultureel centrum *Pluspunt* is een plaats van ontmoeting, educatie en recreatie voor alle Zandvoorters, jong en oud. Voor volwassenen heeft het een aanbod van activiteiten en cursussen, ook op cultureel gebied. Zandvoorters maken echter ook gebruik van voorzieningen in Haarlem zoals de Volksuniversiteit en Kreater. In Pluspunt is de muziekschool gevestigd en de dansschool Studio 118. Pluspunt heeft een goed geïsoleerde ruimte waar bands kunnen spelen.

Voor jongeren heeft Pluspunt een jeugdhonk (Chill Out) en organiseert men diverse activiteiten. Een belangrijk speerpunt voor de komende tijd wordt de organisatie van aanbod van cultuur en sport voor de naschoolse opvang in de brede scholen.

Bijlage 2 - Sterkte-zwakteanalyse cultuur in Zandvoort

Sterk	**Zwak**
• Natuurlijke ligging (twee nationale parken, zee en strand) • Activiteitenniveau (veel evenementen, veel culturele activiteiten) • Muziek (klassiek, jazz) • Culturele activiteiten voor de scholen • Grote betrokkenheid burgers, vrijwilligers en amateurs • Sterke betrokkenheid bedrijfsleven (Strandkorrels, Cultuurfonds OVZ) • Ondernemingszin en *doe*mentaliteit • Basisvoorzieningen zijn aanwezig (Bibliotheek, muziekschool, museum, filmzaal) • actieve kunstenaarsvereniging BKZ • Grote interesse voor cultuurhistorie (Genootschap etc) • Cultureel rijk achterland (Haarlem en regio) • Goede bereikbaarheid met trein en bus	• Versnippering/ Beperkte samenwerking/afstemming tussen initiatieven • Publiciteit/pr: cultuur is slecht "vindbaar" • Onvoldoende kwaliteit / outillage podium voor grotere voorstellingen en oefenruimte koren (Krocht heeft geen uitstraling) • Onvoldoende ambtelijke capaciteit • Onvoldoende armslag en profiel museum • Kwaliteit amateurcircuit (heeft impulsen nodig) • Ad hoc karakter cultuureducatie • Ad hoc karakter culturele evenementen • Historische authenticiteit beperkt • Cultuur heeft nog weinig te bieden voor toerisme • Jongeren "witte vlek"
Kansen	**Bedreigingen**
• Inspelen op scenario structuurvisie Parel aan zee plus • Door (beeldende) kunst Zandvoort meer profiel geven • Cultuurhistorisch karakter museum sterker neerzetten, ook voor onderwijs, in samenwerking met Genootschap en anderen • Versterken en verdiepen cultuureducatie: meer regie • Versterken samenwerking tussen de culturele instellingen • Verbinden kunst en cultuurhistorie, oud en nieuw • Meer doen met historische belangstelling: oral history, volkscultuur • Gebruik maken van Zandvoorts natuurlijke kwaliteit (cultuur-natuur, kunst in de openbare ruimte, beelden aan zee) • Meer gebruik maken van provinciale en landelijke stimuleringsregelingen en fondsen • Betrokkenheid bedrijfsleven minder "ad hoc"maken • Meer doen met/voor jongeren	• Economische crisis (weerhoudt gemeente te investeren ?) • Vergrijzing • Afname vrijwilligers • Neiging armoede te verdelen ipv te kiezen: het bestaande onvoldoende equiperen • kinnesinne en "ieder voor zich"mentaliteit houden af van samenwerking

Bijlage 3 - Gesprekspartners

1. Marjo Berendsen, Cultureel Erfgoed Noord-Holland
2. Rob Bossink, Bomschuitenbouwclub/ stichting Bouw Bomschuit
3. Henk Esselink, senior beleidsmedewerker Gemeente Zandvoort
4. Mirjam Fuldner, directeur Oranje Nassau Basisschool
5. Leo Heino, St Kunstcircus Zandvoort
6. Sabine Huls, beheerder Zandvoorts Museum
7. Hilly Jansen, evenementencoördinator gemeente Zandvoort/ Kunst op School
8. Ankie Joustra, Genootschap Oud Zandvoort
9. Renz Koning, Pluspunt
10. Ellen Kuijl, Beeldend Kunstenaarsvereniging Zandvoort
11. Lana Lemmens, VVV Zandvoort
12. Erica Meier, directeur Duinrand Bibliotheek
13. Wim Nederlof, Rotary Zandvoort
14. Paul Olieslagers (Toneelvereniging Wim Hildering/ Beeldend Kunstenaarsvereniging Zandvoort)
15. Leo Sanders, directeur Muziekschool New Wave
16. Peter Swets, beleidsmedewerker onderwijs gemeente Zandvoort
17. Peter Tromp, stichting Classic Concerts, Zandvoorts Mannenkoor, Ondernemersverening Zandvoort
18. Freek Veldwisch, Folklorevereniging De Wurf
19. Gerard Versteege, Jutters muZEEum
20. Dieneke van Waveren, H’ART

